

SEJN-FACTSHEET

Lerende Databank Jeugd

De 25 jeugdhulpinstellingen die zich hebben verenigd in het Samenwerkingsverband Effectieve Jeugdhulp Nederland (SEJN) bouwen aan de Lerende Databank Jeugd. Maar wat is dat eigenlijk, de Lerende Databank Jeugd? Deze factsheet geeft een korte toelichting.

De Lerende Databank Jeugd in het kort...

In de dagelijkse praktijk van de jeugdhulp wordt informatie verzameld over bijvoorbeeld de problematiek waar de cliënten mee kampen, de aanpak die zij krijgen en de resultaten die na afloop van de behandeling of begeleiding bereikt zijn. In de Lerende Databank Jeugd wordt deze informatie op grote schaal en structureel *samengevoegd en benut*. Dit biedt de kans om op een (kosten)efficiënte en effectieve manier te bouwen aan kennis over wat werkt in de jeugdhulp en waarom. Deze kennis wordt vervolgens door de instellingen weer gebruikt om *onderbouwde keuzes* te maken bij de inrichting van een optimaal aanbod in de jeugdhulp.

De SEJN-instellingen verzamelen allen gegevens in de webapplicatie BergOp. Zo zijn bijvoorbeeld sinds 2008 maar liefst 112.000 vragenlijsten verzameld, ingevuld door ouders, over type en ernst van probleemgedrag van hun kind (de CBCL). Doordat gebruik gemaakt wordt van hetzelfde systeem is het relatief eenvoudig om deze reeds beschikbare gegevens samen te brengen in de Lerende Databank Jeugd. Daarnaast is de Lerende Databank Jeugd een dynamisch product, waarvan de toekomstige inhoud gevormd en gevuld wordt door de wensen van de instellingen.

Waarom? Excellente jeugdhulp ontstaat uit kennis over wat werkt.

De SEJN-instellingen streven naar het bieden van *excellente jeugdhulp*. De kennis over 'wat werkt voor wie' is in dit kader broodnodig, maar tot op heden nog beperkt. Veel van de gebruikte methoden en technieken zijn niet onderzocht. Als er wel onderzoek is uitgevoerd, dan is dat vaak op zo'n (gecontroleerde) manier gebeurd dat men zich kan afvragen wat de praktijkrelevantie van de gevonden effecten zijn. Ook komen de vragen die vanuit de wetenschap worden gesteld niet altijd overeen met de actuele behoefte aan kennis die er op de werkvloer is. Kortom, de SEJN-instellingen willen *weten wat werkt in de praktijk* en nemen met de opstart van de Lerende Databank Jeugd het onderzoeksheft in eigen handen.

Krachten bundelen

De SEJN-instellingen realiseren zich dat zij zelf het antwoord op het vraagstuk 'wat werkt' in handen hebben. Zij voeren dagelijks jeugdhulp uit en ervaren hierbij in wisselende mate succes. Door structureel informatie te verzamelen en met elkaar kennis te delen over deze dagelijkse praktijk ontstaat een betrouwbaar beeld van wat werkt en in welke mate. Het bundelen van de krachten is hard nodig. Ten eerste omdat met *meer zekerheid over 'effecten'* gesproken kan worden wanneer deze bij een grote groep cliënten gevonden worden. Daarnaast is er in de praktijk variatie in aanbod, soms bedoeld (bijvoorbeeld om aan te sluiten bij de kenmerken van de cliëntpopulatie), soms onbedoeld. Door landelijk gegevens te verzamelen en onderling te vergelijken, krijgen de instellingen zicht op hoe deze *variëaties samenhangen met de bereikte resultaten*.

De Lerende Databank Jeugd is meer dan een statische verzamelplek voor gegevens over jeugdhulp. Het is *een gedeelde meet-, spreek- en verbeterbeweging* waarbij het digitale platform enkel de basis is om gegevens op een gestructureerde manier te verzamelen en terug te koppelen.

Door de instellingen, voor de instellingen

Bij het inrichten van de databank zijn de *vragen en wensen vanuit de praktijk leidend*. In het SEJN zijn instellingen en praktijkgerichte wetenschappers verenigd. Tezamen zoeken zij naar passende variabelen en instrumenten, waarbij zowel oog is voor wetenschappelijk verantwoord meten als voor de relevantie van de verzamelde gegevens voor de praktijk.

In veel gevallen worden instrumenten of gegevens gebruikt die reeds *vanuit het primaire hulpverleningsproces* beschikbaar zijn. In sommige gevallen wordt er gekozen voor aanvullende gegevensverzameling, bijvoorbeeld wanneer er specifieke vraagstukken liggen of vooronderstellingen zijn die de instellingen willen toetsen.

De gegevens die verzameld worden kunnen zowel *kwantitatief als kwalitatief* van aard zijn. Zij kunnen betrekking hebben op cliënteigenschappen en bereikte resultaten, maar bijvoorbeeld ook op het vastleggen van de concrete geboden hulp en technieken, eigenschappen van de hulpverlener of contextfactoren die een rol hebben gespeeld bij het bereiken van de resultaten.

Input & Output

Een extra voordeel van het vormgeven van de Lerende Databank Jeugd is dat de instellingen zelf kunnen bepalen hoe *informatie zowel in als uit de databank* komt. Een *efficiënte* inrichting vergroot de kans op succes, doordat het verzamelen van gegevens onderdeel van het primaire proces is en relatief weinig tijd kost. Een minimale belasting voor zowel de cliënt als de hulpverlener is de standaard waarnaar gestreefd wordt.

Ook de manier waarop de gegevens uit de Lerende Databank Jeugd komen is zelf vorm te geven door de instellingen. Een structurele terugkoppeling van verzamelde gegevens is hierbij de eerste stap, waarbij zowel geaggregeerde gegevens (globaal resultaat) als instellingsspecifieke gegevens (ter onderlinge vergelijking) zinvol kunnen zijn.

De gegevens in de Lerende Databank Jeugd zijn zowel *proactief als retrospectief* in te zetten. De verzamelde gegevens kunnen aanleiding geven tot nieuwe onderzoeksvragen, bijvoorbeeld na vergelijking van gegevens van verschillende instellingen. Het onderling delen van de gegevens biedt in beide gevallen de perfecte voedingsbodem voor een onderzoekende houding.

Kosten voor de baat

Door samen de methode rondom de Lerende Databank Jeugd op te zetten, nemen de SEJN-instellingen hun verantwoordelijkheid, door een kritische *onderzoekende houding* ten opzichte van hun eigen handelen aan te nemen en op die manier hun aandeel te leveren in het bouwen aan kennis over excellente jeugdhulp. De aanvankelijke investering is nodig om de Lerende Databank Jeugd in te richten en vervolgens dit initiatief te implementeren en op te starten. De instellingen kunnen uiteindelijk meer geïnformeerd keuzes maken over wat wel of niet in te zetten bij specifiek cliënten (aanpak, duur, relatie behandelaar etc.). Indirect betaalt de investering zich dan ook uit in termen van *meer effectieve jeugdhulp*, winst die ten goede komt aan *alle kinderen en jongeren* die gebruik maken van de jeugdhulp.

Wanneer beschikbaar?

Het is de verwachting dat de Lerende Databank Jeugd *medio 2017* in gebruik genomen kan worden, waarna een continue cyclus van vullen en benutten start. Doordat ook reeds verzamelde gegevens (bijvoorbeeld vanuit BergOp) ingelezen zullen worden, kan er op korte termijn gestart worden met onderzoeksinitiatieven.